SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 20 päivänä syyskuuta 2010,

seuraavan sukupolven liityntäverkkojen käyttöoikeuksien sääntelystä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/572/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

ottaa huomioon sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) [1] ja erityisesti sen 19 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja viestintäkomitean (COCOM) lausunnot,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) EU:n sähköisten viestintäpalvelujen yhtenäismarkkinat ja erityisesti erittäin nopeiden laajakaistapalvelujen kehittäminen ovat talouskasvun tuottamisen ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeisessä asemassa. Maaliskuussa 2009 kokoontunut Eurooppa-neuvosto toi päätelmissään erityisesti esille sen perusluonteisen merkityksen, joka televiestinnällä ja laajakaistaan siirtymisellä on investoinneille, työpaikkojen luomiselle ja yleiselle talouden elpymiselle EU:ssa. Yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta on laatia Euroopan digitaalistrategia, joka esiteltiinkin toukokuussa 2010.

(2) Euroopan digitaalistrategiassa asetetaan tavoitteita nopeiden ja erittäin nopeiden laajakaistayhteyksien käyttöönotolle ja esitetään useita toimenpiteitä, joilla edistetään valokuitupohjaisiin seuraavan sukupolven liityntäverkkoihin (Next Generation Access, NGA) siirtymistä ja tuetaan tulevina vuosina tarvittavia mittavia investointeja. Tämän tähän yhteyteen liittyvän suosituksen tavoitteena on edesauttaa tehokkaita investointeja ja innovointia infrastruktuurin uudistamiseksi ja parantamiseksi ottaen huomioon investoijatahoille aiheutuvat riskit sekä tarve ylläpitää toimivaa kilpailua, joka on ajan mittaan tärkeä investointien veturi.

(3) Kansalliset sääntelyviranomaiset kehittävät parhaillaan direktiivin 2002/21/EY 16 artiklan 4 kohdan nojalla sääntelyratkaisuja haasteisiin, joita liittyy siirtymiseen kupariverkoista kuituverkkoihin. Tältä osin merkityksellisiä markkinoita ovat verkkoinfrastruktuurin käyttöoikeuksien tukkutarjonta (markkina 4) ja tukkutason laajakaistayhteydet (markkina 5). On olennaisen tärkeää, että sääntelyviranomaisten omaksumat sääntelymallit ovat johdonmukaisia, jotta voidaan välttää vääristymät yhtenäismarkkinoilla ja luoda oikeusvarmuutta kaikille investoijayrityksille. Siksi kansallisille sääntelyviranomaisille olisi annettava ohjeistusta, jotta voidaan välttää epätarkoituksenmukainen hajanaisuus sääntelyssä mutta samalla mahdollistaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat ottaa kansalliset olosuhteet asianmukaisesti huomioon soveltuvia korjaavia toimenpiteitä suunnitellessaan. Kansallisten sääntelyviranomaisten korjaavissa toimenpiteissä olisi oikeasuhteisesti huomioitava ns. investointiporrasperiaate.

(4) Tämän suosituksen soveltamisalaan kuuluvat ensisijaisesti ne korjaavat toimenpiteet, joita määrätään huomattavan markkinavoiman (HMV) operaattoreille direktiivin 2002/21/EY 16 artiklan mukaisen markkina-analyysimenettelyn perusteella. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin kyseisen direktiivin 12 artiklan mukaisesti määrätä sähköistä viestintäverkkoa ylläpitäville yrityksille myös järjestelmien yhteiskäyttöön liittyviä velvoitteita pullonkaulojen ratkaisemiseksi kaapeli-infrastruktuurissa ja verkon paikallisosissa, mikäli tällaisia velvoitteita voidaan perustella sillä, että rinnakkaisen infrastruktuurin rakentaminen olisi taloudellisesti kannattamatonta tai fyysisesti mahdotonta toteuttaa.

(5) Kysynnän ja tarjonnan olosuhteiden ennakoidaan muuttuvan merkittävästi sekä tukku- että vähittäistasolla NGA-verkkoihin siirtymisen myötä. Tämän vuoksi voidaan joutua määräämään uusia korjaavia toimenpiteitä ja yhdistelemään uudella tavalla passiivisten ja aktiivisten verkkoelementtien käyttöoikeuksiin liittyviä velvoitteita markkinoilla 4 ja 5.

(6) Sääntelyvarmuus on olennaisessa asemassa edistettäessä kaikkien operaattorien mahdollisuuksia investoida tehokkaasti. On tärkeää, että sääntely pidetään ajan mittaan johdonmukaisena, jotta investoijille voidaan luoda luottamusta liiketoimintamallien laadintaan. Määräaikaisiin markkina-analyyseihin liittyvän epävarmuuden vähentämiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi ilmaistava mahdollisimman tarkasti, millainen vaikutus ennakoitavissa olevilla markkinaolosuhteiden muutoksilla voi olla korjaaviin toimenpiteisiin.

[1] EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33.

(7) Jos uusia valokuituverkkoja asennetaan kokonaan uusiin kohteisiin, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarkistettava ja tarvittaessa mukautettava voimassa olevia sääntelyllisiä velvoitteita sen varmistamiseksi, että niitä sovelletaan käytettävästä verkkoteknologiasta riippumatta.

(8) NGA-verkkojen käyttöönotto johtaa todennäköisesti merkittäviin muutoksiin palveluntarjonnan taloudellisessa dynamiikassa ja kilpailutilanteessa.

(9) Tässä tilanteessa kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tutkittava huolellisesti NGA-verkkojen käyttöönotosta johtuvia uusia kilpailuolosuhteita. Mikäli kansalliset sääntelyviranomaiset voivat selkeästi yksilöidä merkittävästi ja objektiivisesti erilaisia kilpailuolosuhteita, jotka pysyvät muuttumattomina pitemmällä aikavälillä, niiden olisi määriteltävä kansallisten markkinoiden maantieteellisiä osamarkkinoita noudattaen sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY mukaisesti ennakkosääntelyn alaisiksi tulevista merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista sähköisen viestinnän alalla 17 päivänä joulukuuta 2007 annettua komission suositusta 2007/879/EY ([1]). Tilanteissa, joissa kilpailuolosuhteiden erilaisuutta ei voida pitää perusteena kansallisten markkinoiden maantieteellisten osamarkkinoiden määrittelylle, sääntelyviranomaisten voi silti olla tarkoituksenmukaista puuttua maantieteellisesti määritellyn markkinan eri alueilla vallitsevien kilpailuolosuhteiden välisiin eroihin, jotka voivat johtua esimerkiksi useiden vaihtoehtoisten infrastruktuurien tai omaa infrastruktuuriaan käyttävien operaattoreiden rinnakkaiselosta, määräämällä eriytettyjä korjaavia toimenpiteitä ja liityntätuotteita.

(10) Siirtyminen kupariverkoista kuituverkkoihin voi muuttaa kilpailuolosuhteita eri maantieteellisillä alueilla ja edellyttää markkinoiden 4 ja 5 maantieteellisen laajuuden tai markkinoilla 4 ja 5 määrättyjen korjaavien toimenpiteiden uudelleentarkastelua silloin, kun kyseiset markkinat tai korjaavat toimenpiteet on segmentoitu tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta johtuvan kilpailun perusteella.

(11) Jos markkinalla 4 todetaan HMV:tä, olisi määrättävä sopivia korjaavia toimenpiteitä.

(12) Mahdollisuus rakentaa kaapeli-infrastruktuuria on rinnakkaisten kuituverkkojen käyttöönoton kannalta keskeinen edellytys. Siksi on tärkeää, että kansalliset sääntelyviranomaiset saavat tarvittavat tiedot arvioidakseen, onko kaapelikanavia ja muuta tilaajayhteyksiä palvelevaa infrastruktuuria käytettävissä NGA-verkkoja varten ja missä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi käytettävä direktiivin 2002/21/EY mukaisia valtuuksiaan hankkiakseen kaikki tarvittavat tiedot kyseisten hyödykkeiden sijainnista, kapasiteetista ja käytettävyydestä. Vaihtoehtoisten operaattoreiden olisi parhaimmassa tapauksessa voitava ottaa kuituverkkonsa käyttöön samanaikaisesti HMV-operaattorin kanssa ja jakaa kaapelitöiden kustannukset.

([1]) EUVL L 344, 28.12.2007, s. 65.

(13) Velvoite antaa kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeus on tuloksekas vain sillä ehdolla, että HMV-operaattori antaa käyttöoikeudet samoin ehdoin sekä omille vähittäiskaupan yksiköilleen että käyttöoikeutta hakeville kolmansille osapuolille. Ottaessaan käyttöön tarvittavia kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuden tilaamiseen ja operatiiviseen käyttöön liittyviä liiketoimintaprosesseja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hyödynnettävä kokemusta, jota ne ovat saaneet kehittäessään menettelyjä ja välineitä tilaajayhteyksien eriytettyä tarjontaa varten. HMV-operaattorille määrättävä velvoite julkaista asianmukainen viitetarjous mahdollisimman pian sen jälkeen, kun jokin käyttöoikeuksien hakija on pyytänyt sitä, on toimenpiteenä oikeassa suhteessa tavoitteeseen kannustaa tehokkaita investointeja ja infrastruktuurikilpailua. Viitetarjouksessa olisi esitettävä kaapeli-infrastruktuurin käytön ehdot ja menettelyt, myös käyttöoikeuksista perittävät hinnat.

(14) Kustannuslähtöisiin hintoihin liittyy kohtuullinen tuotto investoidulle pääomalle. Jos investoinnit kaapeli-infrastruktuurin kaltaiseen fyysiseen omaisuuteen, joka ei ole toisinnettavissa, eivät liity nimenomaisesti yksinomaan NGA-verkkoihin (eikä niiden systemaattisen riskin taso ole vastaava), niiden riskiprofiilin ei tulisi katsoa poikkeavan olemassa olevaan kupariverkkoinfrastruktuuriin tehtävien investointien riskiprofiilista.

(15) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi mahdollisuuksien mukaan pyrittävä varmistamaan, että HMV-operaattorin uudet järjestelmät suunnitellaan siten, että useat operaattorit voivat käyttää niissä kuituverkkojaan.

(16) Kuitu kotiin -verkkojen (Fibre to the Home, FTTH) tapauksessa kuituyhteyksien paikallisosien rinnakkainen asentaminen on tavallisesti kallista ja tehotonta. Kestävän infrastruktuurikilpailun vuoksi on siksi välttämätöntä, että HMV-operaattori antaa käyttöoikeudet kuituinfrastruktuurinsa paikallisosiin. Tehokkaan markkinoilletulon varmistamiseksi on tärkeää, että käyttöoikeus myönnetään sellaisella tasolla HMV-operaattorin verkossa, että uudet tulokkaat voivat saavuttaa tehokkaan toiminnan vähimmäismittakaavan toimivan ja kestävän kilpailun tukemiseksi. Tarvittaessa voitaisiin edellyttää erityisiä rajapintoja tehokkaiden käyttömahdollisuuksien varmistamiseksi.

(17) Paikallisosien toimivien käyttöoikeuksien varmistamiseksi tarvitaan läpinäkyvyys- ja syrjimättömyysvelvoitteita. On tarpeen, että HMV-operaattori pyydettäessä julkaisee lyhyessä ajassa tarvittavan viitetarjouksen, jotta käyttöoikeutta hakevat voisivat tehdä investointipäätöksensä.

(18) Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarpeen varmistaa, että käytön hinnoittelu vastaa HMV-operaattorin tosiasiallisia kustannuksia ottaen huomioon investointiriskin taso.

(19) Useisiin valokuituyhteyksiin perustuvista verkoista aiheutuu yhden kuituyhteyden verkkoihin verrattuna vain marginaalisesti suurempia kustannuksia, mutta ne antavat kullekin vaihtoehtoiselle operaattorille mahdollisuuden hallita omaa tilaajayhteyttään loppukäyttäjälle saakka. Tämän ennakoidaan edistävän kestävää kilpailua pitkällä aikavälillä EU:n sääntelyjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Siksi on suotavaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät valtuuksiaan useiden kuituyhteyksien sisällyttämiseksi verkon paikallisosiin ottaen huomioon tosiasiallinen kysyntä ja aiheutuvat kustannukset.

(20) Vaihtoehtoisille operaattoreille, joista osa on jo liittänyt omia verkkojaan HMV-operaattorin kupariverkon eriytettyihin tilaajayhteyksiin, on tarjottava tarkoituksenmukaisia liityntätuotteita, jotta ne voisivat edelleen kilpailla NGA-ympäristössä. FTTH-ympäristössä näissä voi tapauksen mukaan olla kyse kaapeli-infrastruktuurin tai paikallisosien käyttöoikeudesta, kuitutilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta (ml. ns. pimeä kuitu) tai tukkutason laajakaistaliitynnöistä. Jos markkinalla 4 määrätyt korjaavat toimenpiteet johtavat aitoon kilpailuun vastaavalla lopputuotemarkkinalla, koko markkinalla tai joillain maantieteellisillä alueilla, muiden korjaavien toimenpiteiden poistaminen kyseiseltä markkinalta tai kyseisiltä alueilta voi olla mahdollista. Se olisi mahdollista esimerkiksi siinä tapauksessa, että fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuksiin liittyvät korjaavat toimenpiteet tekevät bittivirtaan liittyvät lisävelvoitteet tarpeettomiksi. Sääntelyviranomaiset voisivat poikkeuksellisissa olosuhteissa myös olla määräämättä kuitutilaajayhteyksien tarjonnan eriyttämistä maantieteellisillä alueilla, joilla useiden vaihtoehtoisten infrastruktuurien, kuten FTTH- ja/tai kaapelitelevisioverkkojen, samanaikainen tarjonta yhdistettynä tilaajayhteyksien eriyttämisen ansiosta kilpailupohjaiseen markkinoillepääsyyn johtaa todennäköisesti toimivaan kilpailuun alempana tarjontaketjussa.

(21) Direktiivin 2002/21/EY 16 artiklan nojalla määrätyt velvoitteet perustuvat yksilöidyn ongelman luonteeseen riippumatta teknologiasta tai HMV-operaattorin toteuttamasta arkkitehtuurista. Näin ollen se, onko HMV-operaattorin käyttämä verkkotopologia PTM (point-to-multipoint) vai PTP (point-to-point), ei sinänsä saisi vaikuttaa korjaavien toimenpiteiden valintaan, koska saatavilla on uusia eriyttämisteknologioita, jotka mahdollistavat tähän liittyvien teknisten ongelmien ratkaisun. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava määrätä siirtymäkauden ajaksi vaihtoehtoisia liityntätuotteita, jotka tarjoavat lähimmän korvaavan ratkaisun tilaajayhteyksien fyysiselle eriyttämiselle, edellyttäen että samalla huolehditaan asianmukaisimmista suojatoimista tasapuolisten käyttöoikeuksien ja toimivan kilpailun takaamiseksi [1]. Sääntelyviranomaisten olisi tällöin joka tapauksessa asetettava velvollisuus fyysisten tilaajayhteyksien eriytettyyn tarjontaan heti kun se on teknisesti ja kaupallisesti toteutuskelpoista.

(22) Kuitutilaajayhteyksien tarjonnan eriyttämistä määrättäessä tulisi voimassa olevaan tilaajayhteyksien eriytettyä tarjontaa koskevaan viitetarjoukseen sisällyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY [2] liitteen II mukaisesti kaikki kuitutilaajayhteyksien eriyttämiseen liittyvät asiaankuuluvat (mm. taloudelliset) ehdot. Muutettu viitetarjous olisi julkaistava ilman aiheetonta viivytystä riittävän läpinäkyvyyden ja suunnitteluvarmuuden tarjoamiseksi käyttöoikeuksia hakeville.

(23) FTTH-verkkojen käyttöönottoon liittyy tavallisesti huomattavia riskejä, koska niiden käyttöönottokustannukset kotitaloutta kohti ovat suuret ja koska tarjolla on toistaiseksi vain rajoitetusti vähittäispalveluja, jotka edellyttävät valokuidun mahdollistamia parempia ominaisuuksia (kuten suurempaa suoritustehoa). Kuituverkkoihin tehtävien investointien kuoletusaika riippuu NGA-verkkojen uusien palvelujen käyttöönotosta lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Kun HMV-operaattorin pääomakustannuksia käytetään perustana käyttöoikeuksien hinnoittelussa, niissä olisi otettava huomioon investointeihin liittyvä suurempi riski nykyisten kupariverkkojen investointeihin verrattuna.

(24) Käyttöönottoon liittyvän riskin hajauttaminen voi johtaa NGA-verkkojen nopeampaan ja tehokkaampaan käyttöönottoon. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi siksi arvioitava hinnoittelujärjestelmät, joita HMV-operaattori ehdottaa investointiriskin hajauttamiseksi.

(25) Jos HMV-operaattori tarjoaa matalampia eriytettyjen kuitutilaajayhteyksien käyttöoikeushintoja vastineeksi ennakkositoumuksista sopimuksen pitkäaikaisesta kestosta tai volyymista, tätä ei tulisi katsoa perusteettomaksi syrjinnäksi, sikäli kuin kansalliset sääntelyviranomaiset vakuuttuvat siitä, että alemmat hinnat heijastavat asianmukaisesti investointiriskin tosiasiallista vähenemistä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kuitenkin varmistettava, etteivät tällaiset hinnoittelujärjestelmät johda hintaruuviin, joka estää tehokkaan markkinoillepääsyn.

(26) Hintaruuvi voidaan näyttää toteen osoittamalla, että HMV-operaattorin omat vähittäiskauppayksiköt alempana tarjontaketjussa eivät voisi toimia kannattavasti, jos perustaksi otettaisiin sama tarjontaketjun yläpään hinta kuin minkä HMV-operaattori perii kilpailijoiltaan (yhtä tehokkaan kilpailijan testi). Vaihtoehtoisesti hintaruuvi voidaan näyttää toteen myös osoittamalla, että kilpailijoilta käyttöoikeuksista tarjontaketjun yläpäässä perittävän hinnan ja HMV-operaattorin omien vähittäiskaupan yksiköiden alempana tarjontaketjussa perimän hinnan välinen marginaali ei ole riittävän suuri, jotta kohtuullisen tehokas palvelun tarjoaja voisi saavuttaa tavanomaisen voiton lopputuotemarkkinoilla (kohtuullisen tehokkaan kilpailijan testi). Tapauksissa, joissa hintoihin sovelletaan

[1] Ks. myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/140/EY johdanto-osan 60 kappale (EUVL L 337, 18.12.2009, s. 37).

[2] EYVL L 108, 24.4.2002, s. 7.

ennakkovalvontaa toimivan kilpailun ylläpitämiseksi sellaisten operaattoreiden välillä, joilla on erilaiset mittakaavaedut ja verkon yksikkökustannukset, ”kohtuullisen tehokkaan kilpailijan” testi on yleensä tarkoituksenmukaisempi. Lisäksi hintaruuviarvioinnin olisi ulotuttava asianmukaiselle ajanjaksolle. Ennakoitavuuden lisäämiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määritettävä asianmukaisesti etukäteen testin valintaan käytettävä menetelmä, testissä käytettävät parametrit sekä korjaavat toimenpiteet siltä varalta, että hintaruuvi todetaan.

(27) Useisiin kuituyhteyksiin perustuvat verkot takaavat, että käyttöoikeuksia hakevat voivat täysin hallita kuituyhteyksiä vailla tarvetta kalliisiin rinnakkaisinvestointeihin tai riskiä siitä, että yhteen kuituyhteyteen perustuvan tarjonnan eriyttäminen johtaa syrjintään. Useisiin kuituyhteyksiin perustuvat verkot johtavat siksi todennäköisesti nopeammin ja intensiivisempään kilpailuun lopputuotemarkkinoilla. NGA-verkkoihin tehtävät yhteisinvestoinnit voivat vähentää investoijatahoille aiheutuvia kustannuksia ja riskejä ja sitä kautta johtaa FTTH-verkkojen laajempaan leviämiseen.

(28) Useisiin kuituyhteyksiin perustuviin FTTH-verkkoihin tehtävien yhteisinvestointien järjestelyillä voidaan tietyissä olosuhteissa päästä toimivaan kilpailuun yhteisinvestointien kattamilla maantieteellisillä alueilla. Nämä olosuhteet liittyvät erityisesti osallistuvien operaattoreiden lukumäärään, yhteisesti hallinnoitavan verkon rakenteeseen ja muihin osasijoittajien välisiin järjestelyihin, joiden tarkoituksena on varmistaa todellinen kilpailu lopputuotemarkkinoilla. Jos kyseisillä alueilla tällaisessa tilanteessa vallitsevat kilpailuolosuhteet ovat merkittävästi ja objektiivisesti erilaiset kuin muualla, tämä voi olla peruste erillisen markkinan määrittelemiselle, jolla direktiivin 2002/21/EY 16 artiklan mukaisen markkina-analyysin perusteella ei todeta HMV:tä.

(29) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava tilaajayhteyksien osien eriytetyn käytön kustannukset. Niiden olisi tarvittaessa kuultava etukäteen vaihtoehtoisia operaattoreita, jotka voivat olla kiinnostuneita katujakokaappien yhteiskäytöstä, ja tältä pohjalta määritettävä, missä katujakokaappeja olisi mukautettava ja miten kustannukset olisi jaettava.

(30) Tilaajayhteyksien osien eriytettyyn käyttöön liittyviä velvoitteita määrätessään kansallisten viranomaisten olisi toteutettava tarvittavat runkoliityntäyhteyksiin liittyvät toimet, jotta velvoitteet olisivat tuloksellisia. Käyttöoikeuksia hakevien olisi voitava valita tarpeitaan parhaiten vastaava ratkaisu, olipa kyse pimeästä kuidusta (ja soveltuvin osin kuparikaapelista), Ethernet-pohjaisista runkoliityntäyhteyksistä tai kaapelikanavien käyttöoikeudesta. Kansallisten viranomaisten olisi tarvittaessa huolehdittava siitä, että HMV-operaattorille kuuluvat katujakokaapit ovat tarpeeksi suurikokoisia.

(31) Tilaajayhteyksien osien käyttöehtojen läpinäkyvyys voidaan parhaiten varmistaa sisällyttämällä ne tilaajayhteyksien eriytettyä tarjontaa koskevaan voimassa olevaan viitetarjoukseen. On tärkeää, että tämä läpinäkyvyysvaatimus koskee kaikkia tilaajayhteyksien osien eriytetyn käytön edellyttämiä tekijöitä, muun muassa runkoliityntäyhteyksiä ja oheispalveluja, jotta voidaan varmistaa nykyisen kilpailevan tarjonnan jatkuvuus. Viitetarjouksessa olisi mainittavat kaikki hinnoitteluehdot, joiden perusteella tulokkaat voivat tehdä kannattavuuslaskelmansa tilaajayhteyksien osien eriytettyä käyttöä varten.

(32) Tilaajayhteyksien eriytetyn käytön hinnoittelun tapaan kaikkien niiden tekijöiden hinnoittelun, joita tilaajayhteyksien osien eriytetty käyttö edellyttää, olisi oltava kustannuslähtöistä ja siinä olisi noudatettava tilaajayhteyksien eriytetyn käytön hinnoitteluun kupariverkoissa tällä hetkellä käytettäviä menetelmiä. Kupariverkon korvaaminen kuituverkolla jakopisteeseen saakka edellyttää merkittävää investointia, johon liittyy tietty riski, vaikka tämä riski katsotaan ainakin tiheään asutuilla alueilla matalammaksi kuin FTTH-verkoissa, joissa käyttöönottokustannuksilla kotitaloutta kohti sekä parannettujen tai uudistettujen palvelujen kysynnän epävarmuudella on suhteellisesti suurempi merkitys.

(33) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sovellettava syrjimättömyysperiaatteita, jotta voidaan välttää HMV-operaattorin harjoittamalle vähittäiskaupalle koituvat ajoitusedut. HMV-operaattori olisi velvoitettava päivittämään tukkutason bittivirtatarjouksensa ennen kuin se tarjoaa uusia valokuitupohjaisia vähittäispalveluja, jotta käyttöoikeuden saaneille kilpaileville operaattoreille jäisi kohtuullinen aika reagoida kyseisten tuotteiden markkinoilletuloon. Kuuden kuukauden ajanjaksoa pidetään kohtuullisena tarvittavien mukautusten tekemiseksi, jollei käytössä ole muita tehokkaita suojatoimia syrjinnän estämiseksi.

(34) On ennakoitavissa, että valokuitupohjaisten tukkutason laajakaistatuotteiden tekninen konfiguraatio sallii suuremman joustavuuden ja paremmat suoritusominaisuudet kuparipohjaisiin bittivirtatuotteisiin verrattuna. Vähittäistason kilpailun edistämiseksi on tärkeää, että tällaiset erilaiset suoritusominaisuudet otetaan huomioon erilaisissa säännellyissä NGA-pohjaisissa tuotteissa, muun muassa yritysasiakkaille suunnatuissa palveluissa.

(35) Yksittäisessä NGA-verkossa voi olla mahdollista tarjota erilaisia bittivirtatuotteita, jotka voidaan erottaa toisistaan alempana tarjontaketjussa esimerkiksi kaistanleveyden, luotettavuuden, palvelujen laadun tai muiden muuttujien suhteen.

(36) Käyttöoikeuksiin liittyvät uudet korjaavat toimenpiteet on tarpeen määritellä tarkasti esimerkiksi optisten verkkojen yhteenliittämistä palvelevien teknisten yhteyskäytäntöjen ja rajapintojen osalta tai uusien bittivirtavelvoitteiden laajuuden ja luonteen suhteen. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä keskenään sekä kansainvälisten standardointielinten ja teollisuuden sidosryhmien kanssa yhteisten teknisten standardien kehittämiseksi tätä varten.

(37) Jos hintoihin sovelletaan ennakkosääntelyä, bittivirran tukkuhinnat olisi määritettävä kustannuslähtöisesti. Kansalliset sääntelyviranomaiset voisivat käyttää muita asianmukaisia hintavalvontamenetelmiä, kuten vähittäishintasidonnaista hintakattosääntelyä (retail minus), jos HMV-operaattorin vähittäiskauppayksiköihin kohdistuu riittävä kilpailupaine. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi asetettava eri bittivirtatuotteille erilaiset hinnat sikäli kuin tällaisia hintaeroja voidaan perustella palveluntarjonnan taustakustannuksilla, jotta kaikki operaattorit hyötyisivät johdonmukaisesta hintojen eriyttämisestä sekä tukku- että vähittäistasolla. HMV-operaattorille aiheutuva riski olisi otettava asianmukaisesti huomioon hintoja määritettäessä.

(38) Tehokkaat fyysisiin verkon käyttöoikeuksiin liittyvät korjaavat toimenpiteet voivat tietyillä alueilla merkitä sitä, ettei tukkutason laajakaistavelvoitetta tarvitse määrätä todellisen kilpailun aikaansaamiseksi lopputuotemarkkinoilla. Erityisesti jos HMV-operaattori on ottanut käyttöön FTTH-verkon ja vaihtoehtoisilla operaattoreilla on eriytettyjen kuitutilaajayhteyksien tosiasiallinen käyttömahdollisuus (varsinkin pisteestä pisteeseen -arkkitehtuurissa), kansallinen sääntelyviranomainen voi pitää tätä käyttöoikeutta riittävänä todellisen kilpailun varmistamiseksi lopputuotemarkkinoilla, erityisesti tiheään asutuilla alueilla. Luopuminen tukkutason laajakaistavelvoitteen asettamisesta tällaisissa olosuhteissa voi johtaa parempiin investointikannusteisiin kaikille operaattoreille ja tukea ripeää käyttöönottoa.

(39) Jos toimintojen eriyttäminen tai vastaavat järjestelyt ovat todistetusti johtaneet siihen, että vaihtoehtoisilla operaattoreilla ja HMV-operaattorin omilla vähittäistason yksiköillä on täysin vastaavat mahdollisuudet käyttää NGA-verkkoja, ja jos HMV-operaattorin vähittäiskauppayksiköihin kohdistuu riittävä kilpailupaine, kansallisilla sääntelyviranomaisilla on laajempi liikkumavara tukkutason laajakaistavelvoitteiden suunnittelussa. Varsinkin bittivirtatuotteen hinta voitaisiin tällöin jättää markkinoiden päätettäväksi. Tarkka seuranta ja tarkoituksenmukaisen hintaruuvitestin soveltaminen edellä kuvatulla tavalla olisivat kuitenkin olennaisia edellytyksiä sille, että voidaan välttää kilpailua haittaava kehitys.

(40) Käyttöoikeuden jo omaavilla operaattoreilla on perusteltu oikeus saada riittävästi aikaa valmistautua muutoksiin, jotka vaikuttavat merkittävästi niiden investointeihin ja kannattavuuslaskelmiin. Jos asiasta ei ole tehty kaupallista sopimusta, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että käytössä on sopiva siirtymäjärjestely. Siirtymäjärjestelyjen olisi oltava läpinäkyviä ja tarpeeksi yksityiskohtaisia, niin että käyttöoikeuden jo omaavat operaattorit voivat valmistautua muutoksiin, ja niihin voi sisältyä sääntöjä käyttöoikeutta hakevien yritysten ja HMV-operaattorin välisestä tarvittavasta yhteistyöstä sekä tarkat säännöt yhteenliittämispisteiden käytöstäpoistoa varten. Voimassa olevia HMV-velvoitteita olisi pidettävä yllä tarkoituksenmukaisen siirtymäkauden ajan. Siirtymäajan olisi vastattava tilaajayhteyksien tai tilaajayhteyksien osien eriytetyn tarjonnan edellyttämää investointijakson vakiokestoa, joka on yleensä viisi vuotta. Jos HMV-operaattori antaa vastaavat MDF-keskuksen käyttöoikeudet, kansallinen sääntelyviranomainen voi päättää tätä lyhyemmästä siirtymäajasta.

(41) Jos HMV-operaattori suunnittelee korvaavansa osan nykyisestä kupariverkostaan valokuidulla ja poistavansa käytöstä yhteenliittämispisteitä, sääntelyviranomaisten olisi hankittava tarvittavat tiedot HMV-operaattorilta ja direktiivin 2002/19/EY 9 artiklan 1 kohdan nojalla varmistettava, että HMV-operaattorin verkon käyttöoikeuden jo saaneet yritykset saavat kaikki tarvittavat tiedot riittävän nopeasti mukauttaakseen omia verkkojaan ja verkonlaajentamissuunnitelmiaan vastaavasti. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi määriteltävä, missä muodossa ja miten yksityiskohtaisesti kyseiset tiedot on annettava, ja varmistettava samalla, että tietoja käytetään yksinomaan niiden aiottuun käyttötarkoitukseen ja että tietojen luottamuksellisuus säilyy koko prosessissa,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Tarkoitus ja soveltamisala

1. Tämän suosituksen tavoitteena on tukea yhtenäismarkkinoiden kehitystä parantamalla oikeusvarmuutta ja edistämällä investointeja, kilpailua ja innovointia laajakaistapalvelujen markkinoilla erityisesti siirryttäessä seuraavan sukupolven liityntäverkkoihin (Next Generation Access, NGA).

2. Tässä suosituksessa esitetään yhteinen lähestymistapa, joka edistää NGA-verkkoihin liittyvien korjaavien toimenpiteiden johdonmukaista täytäntöönpanoa direktiivien 2002/19/EY ja 2002/21/EY mukaisen markkina-analyysimenettelyn perusteella.

3. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset harkitsevat sääntelyllisiä korjaavia toimenpiteitä direktiivin 2002/21/EY 16 artiklan mukaisten markkina-analyysimenettelyjen yhteydessä, niiden olisi suunniteltava tehokkaat korjaavat toimenpiteet edellä mainittujen direktiivien ja tässä suosituksessa esitetyn yhteisen lähestymistavan mukaisesti. Sääntelyjärjestelmä tarjoaa kansallisille sääntelyviranomaisille valikoiman korjaavia toimenpiteitä ja mahdollisuuden suunnitella tarkoituksenmukaiset toimenpiteet markkinapuutteiden korjaamiseksi

ja aiottujen sääntelyllisten tavoitteiden saavuttamiseksi kussakin jäsenvaltiossa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi otettava huomioon operaattorien tekemät järjestelyt, joiden tavoitteena on hajauttaa asuntoihin tai rakennuksiin ulottuvien valokuituverkkojen käyttöönottoon liittyvää riskiä ja edistää kilpailua.

Johdonmukainen lähestymistapa

4. Kansallisten viranomaisten olisi käytettävä direktiivin 2002/21/EY 5 artiklan mukaisia valtuuksiaan varmistaakseen, että HMV-operaattori antaa kaikki tarvittavat tiedot, joita tarvitaan sopivien sääntelyllisten korjaavien toimenpiteiden suunnittelemiseksi NGA-verkkoihin siirryttäessä, kuten tiedot verkkotopologiaansa suunnittelemistaan muutoksista tai kaapelikanavien saatavuudesta.

5. Suosituksessa 2007/879/EY määriteltyjä markkinoita 4 ja 5 koskevissa katsauksissa olisi otettava huomioon NGA-verkot, ja kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen olisi laadittava nämä katsaukset koordinoidusti ja riittävän ajoissa. Sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että markkinoilla 4 ja 5 määrätyt korjaavat toimenpiteet ovat keskenään johdonmukaisia.

6. Jos markkina-analyysit osoittavat markkinaolosuhteiden pysyvän paljolti ennallaan, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sovellettava johdonmukaista sääntelyä sopivilla tarkasteluväleillä. Sääntelyviranomaisten olisi mahdollisuuksien mukaan selitettävä päätöksissään, miten ne aikovat mukauttaa markkinoilla 4 ja 5 määrättyjä korjaavia toimenpiteitä tulevien markkinakatsausten yhteydessä markkinaolosuhteissa todennäköisesti tapahtuvien muutosten vuoksi.

7. Soveltaessaan direktiivin 2002/21/EY 12 artiklan nojalla symmetrisiä toimenpiteitä käyttöoikeuden antamiseksi jonkin yrityksen kaapeli-infrastruktuuriin ja paikallisosiin, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toteutettava täytäntöönpanotoimenpiteet direktiivin 2002/19/EY 5 artiklan mukaisesti.

8. Jos kokonaan uusiin kohteisiin rakennettavassa liityntäverkossa käytetään valokuitua, kansallisten sääntelyviranomaisten ei tulisi vaatia HMV-operaattoria ottamaan käyttöön lisäksi myös rinnakkaista kupariverkkoa voimassa olevien velvoitteiden ja muun muassa yleispalveluvelvoitteiden täyttämiseksi, vaan niiden tulisi sallia, että mahdollisia säänneltyjä tuotteita tai palveluja tarjotaan toiminnallisesti vastaavina tuotteina tai palveluina valokuituverkossa.

Maantieteellinen vaihtelu

9. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarkasteltava kilpailuolosuhteiden vaihtelua eri maantieteellisillä markkinoilla määrittääkseen, onko perusteltua määritellä kansallisten markkinoiden maantieteellisiä osamarkkinoita tai määrätä eriytettyjä korjaavia toimenpiteitä. Jos erot kilpailuolosuhteissa ovat vakaita ja merkittäviä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määriteltävä kansallisten markkinoiden osamarkkinoita suosituksen 2007/879/EY mukaisesti. Muissa tapauksissa kansallisten sääntelyviranomaisten olisi seurattava, voidaanko NGA-verkkojen käyttöönottoa ja sen jälkeistä kilpailuolosuhteiden kehitystä maantieteellisesti määritellyllä markkinalla pitää perusteena eriytettyjen korjaavien toimenpiteiden määräämiselle.

10. Jos markkinalla 5 on aiemmin määritelty kansallisten markkinoiden maantieteellisiä osamarkkinoita tai määrätty korjaavia toimenpiteitä, jotka riippuvat markkinan 5 liittymätuotteista ja jotka käyvät NGA-verkkoihin siirtymisen myötä mahdollisesti tarpeettomiksi, tällaisia markkinarajauksia tai korjaavia toimenpiteitä olisi tarkasteltava uudelleen.

Määritelmät

11. Tässä suosituksessa käytetään seuraavia määritelmiä:

'Seuraavan sukupolven liityntäverkoilla (Next Generation Access, NGA)' (NGA-verkoilla) tarkoitetaan kaapeliliityntäverkkoja, jotka muodostuvat kokonaan tai osittain optisista elementeistä ja jotka pystyvät tarjoamaan laajakaistaliityntäpalveluja, joilla on parempia ominaisuuksia (kuten suurempi suoritusteho) kuin olemassa olevien kupariverkkojen kautta tarjotuilla palveluilla. Useimmissa tapauksissa NGA-verkot ovat tulosta jo käytössä olevan kupari- tai koaksiaalikaapeliin pohjautuvan liityntäverkon parannuksesta.

'Kaapeli-infrastruktuurilla' tarkoitetaan fyysistä infrastruktuuria, jota sähköisen viestinnän operaattori käyttää tilaajayhteyksien kaapeloinnin, kuten kuparijohtimien ja valokuitu- ja koaksiaalikaapeleiden, sijoittamiseen. Se viittaa pääsääntöisesti mutta ei yksinomaan maanalaiseen tai maanpäälliseen omaisuuteen, kuten kaapelikanaviin ja niiden osiin, kaapelikaivoihin ja pylväisiin.

'Kaapelikanavalla' tarkoitetaan maanalaista putkea tai suojarakennetta, johon runko- tai liityntäverkkojen (valokuitu-, kupari- tai koaksiaali-) kaapelit asennetaan.

'Kaapelikaivolla' tarkoitetaan yleensä kannella varustettua kaivantoa, jonka kautta henkilö voi mennä maanalaiseen tilaan, jossa sijaitsee liityntäpiste maanalaisten tietoliikennekaapeleiden ristikytkentöjä tai huoltoa varten.

'Runkoliityntäkeskuksella' (Metropolitan Point of Presence, MPoP) tarkoitetaan NGA-operaattorin liityntä- ja runkoverkon välistä yhteenliittämispistettä. Kupariverkon tapauksessa se vastaa MDF-keskusta (Main Distribution Frame). Kaikki tietyllä alueella (yleensä kaupungissa tai sen osassa) sijaitsevat NGA-tilaajaliittymät keskitetään runkoliityntäkeskuksen optiseen ristikytkentäkeskukseen (Optical Distribution Frame, ODF). ODF-keskuksesta NGA-tilaajayhteydet liitetään NGA-operaattorin tai muiden operaattoreiden runkoverkkolaitteistoon, tarvittaessa lisärunkoyhteyksien välityksellä, ellei keskuksessa ole käytetty rinnakkain sijoittamista.

'Jakopisteellä' tarkoitetaan NGA-verkossa olevaa liityntäsolmua, jossa yksi tai useampi keskuksesta tuleva valokuitukaapeli (syöttökaapeli) haaroitetaan ja kytketään loppukäyttäjille (paikallisosiin eli talokaapeleihin). Jakopiste palvelee yleensä useita rakennuksia tai asuntoja. Se voi olla joko talojakamo (jos rakennuksessa on useampia asuntoja) tai katujakamo. Jakopisteessä on jakaja, johon talokaapelit on yhdistetty, sekä mahdollisesti myös passiivisia laitteita, kuten optisia jaottimia.

'Paikallisosilla' tarkoitetaan NGA-liityntäverkon osaa, joka yhdistää loppukäyttäjät ensimmäiseen jakopisteeseen. Paikallisosat sisältävät näin ollen rakennuksen kiinteistökaapeloinnin ja mahdollisesti myös aluekaapeloinnin kellarissa sijaitsevaan optiseen erottimeen tai lähistöllä sijaitsevaan kaapelikaivoon saakka.

'FTTH-verkolla' (fibre-to-the-home) tarkoitetaan liityntäverkkoa, jossa käytetään valokuitukaapeleita liityntäverkon sekä syöttö- että talokaapeloinnissa ja joka yhdistää asiakkaan (talon tai asuinhuoneiston) keskukseen valokuidun välityksellä. Tässä suosituksessa FTTH-verkolla viitataan sekä kuitu kotiin -verkkoihin (fibre-to-the-home) että kuitu rakennukseen -verkkoihin (fibre-to-the-building, FTTB).

'Useisiin kuituyhteyksiin perustuvalla FTTH-verkolla' tarkoitetaan kuituverkkojen käyttöönottoa siten, että investoija sisällyttää liityntäverkon syöttö- ja talokaapelointiin useampia kuituyhteyksiä kuin se tarvitsee omiin tarkoituksiinsa myydäkseen ylimääräisten kuituyhteyksien käyttöoikeuksia muille operaattorille erityisesti ns. luovuttamatonta käyttöoikeutta koskevilla sopimuksilla (Indefeasible Rights of Use, IRU).

'FTTH-verkkojen yhteisinvestoinneilla' tarkoitetaan sähköisten viestintäpalvelujen riippumattomien tarjoajien välistä järjestelyä, jonka tarkoituksena on FTTH-verkkojen yhteiskäyttö varsinkin harvempaan asutuilla alueilla. Yhteisinvestointien oikeudelliset järjestelyt voivat vaihdella, mutta pääsääntöisesti osasijoittajat huolehtivat verkkoinfrastruktuurin rakentamisesta ja jakavat sen fyysiset käyttöoikeudet.

Fyysisen verkkoinfrastruktuurin käyttöoikeuksien tukkutarjonta (markkina 4)

12. Jos markkinalla 4 todetaan HMV:tä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määrättävä tarkoituksenmukaiset korjaavat toimenpiteet ottaen huomioon erityisesti seuraavassa esitetyt periaatteet.

HMV-operaattorin kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeudet

13. Jos kaapelikanavien kapasiteettia on saatavilla, kansallisten sääntelyviranomaisen olisi määrättävä velvoite myöntää kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeus. Käyttöoikeudet olisi myönnettävä liitteessä II esitetyn tasapuolisuusperiaatteen mukaisesti.

14. Kansallisten viranomaisten olisi varmistettava, että kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeudet myönnetään kustannuslähtöisin hinnoin liitteen I mukaisesti.

15. Jos pyydetään viitetarjousta kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksista, kansallisten viranomaisten olisi määrättävä velvoite julkaista tämä tarjous mahdollisimman pian. Viitetarjous olisi julkaistava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä.

16. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi markkinakysynnän mukaan kannustettava HMV-operaattoria tai kansallisen lainsäädännön niin salliessa velvoitettava HMV-operaattori huolehtimaan kaapeli-infrastruktuurin rakentamisen yhteydessä riittävästä kapasiteetista, jotta myös muut operaattorit voivat hyödyntää kyseistä infrastruktuuria.

17. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa, jotta voidaan luoda tietokanta, joka sisältää tiedot kaiken sellaisen kaapeli-infrastruktuurin maantieteellisestä sijainnista, saatavilla olevasta kapasiteetista ja muista rakenteellisista ominaisuuksista, jota voidaan käyttää valokuituverkkoihin tietyillä markkinoilla tai osamarkkinoilla. Kyseisten tietojen olisi oltava kaikkien operaattoreiden käytettävissä.

Paikallisosien käyttöoikeudet FTTH-verkkojen tapauksessa

18. Jos HMV-operaattori käyttää FTTH-verkkoa, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määrättävä kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeusvelvoitteen lisäksi velvoite antaa käyttöoikeudet HMV-operaattorin liityntäverkon paikallisosiin, myös rakennusten sisäkaapelointiin. Tätä varten kansallisten sääntelyviranomaisten olisi velvoitettava HMV-operaattori antamaan yksityiskohtaiset tiedot liityntäverkkonsa arkkitehtuurista sekä määritettävä kuultuaan potentiaalisia käyttöoikeuksien hakijoita soveltuvista liityntäpisteistä, missä liityntäverkon paikallisosien jakopisteen olisi sijaittava, jotta käyttöoikeusvelvoite voidaan määrätä direktiivin 2002/19/EY 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tällöin otettava huomioon se, että jakopisteen tulee palvella riittävää määrää asiakasyhteyksiä, jotta sen käyttö olisi kaupallisesti kannattavaa käyttöoikeuksia hakevalle.

19. HMV-operaattori olisi velvoitettava antamaan jakopisteiden käyttöoikeus liitteessä II esitettyä tasapuolisuusperiaatetta noudattaen. Jos pyydetään viitetarjousta paikallisosien käyttöoikeuksista, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määrättävä velvoite julkaista tämä tarjous mahdollisimman pian. Viitetarjous olisi julkaistava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä.

20. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että paikallisosien käyttöoikeudet myönnetään kustannuslähtöisin hinnoin liitteen I mukaisesti.

21. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi markkinakysynnän mukaan kannustettava HMV-operaattoria tai kansallisen lainsäädännön niin salliessa velvoitettava HMV-operaattori huolehtimaan useiden kuituyhteyksien sisällyttämisestä paikallisosiin.

Kuitutilaajayhteyksien eriytetty tarjonta FTTH-verkkojen tapauksessa

22. Direktiivissä 2002/19/EY vahvistettujen periaatteiden mukaisesti ([1]) niissä tapauksissa, joissa HMV-operaattori käyttää FTTH-verkkoa, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi periaatteessa velvoitettava HMV-yritys valokuidulla toteutettujen tilaajayhteyksien eriytettyyn tarjontaan. Tästä on perusteltua poiketa ainoastaan sellaisilla maantieteellisillä alueilla, joilla useiden vaihtoehtoisten infrastruktuurien, kuten FTTH-verkkojen ja/tai kaapelitelevisioverkkojen, samanaikainen tarjonta yhdistettynä kilpailupohjaiseen markkinoillepääsyyn johtaa todennäköisesti toimivaan kilpailuun alempana tarjontaketjussa. Kuitutilaajayhteyksien eriytetyn tarjonnan määräämisen yhteydessä olisi huolehdittava asianmukaisin toimenpitein rinnakkain sijoittamisesta ja runkoliityntäyhteyksistä. Käyttöoikeudet olisi annettava verkon soveltuvimmassa kohdassa eli pääsääntöisesti runkoliityntäkeskuksessa (MPoP).

23. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi velvoitettava HMV-yritys kuitutilaajayhteyksien eriytettyyn tarjontaan HMV-operaattorin verkkoarkkitehtuurista ja -teknologiasta riippumatta.

24. Tilaajayhteyksien eriytettyä tarjontaa koskeva voimassa olevaa viitetarjousta olisi täydennettävä mahdollisimman pian siten, että se käsittää myös kuitutilaajayhteyksien eriytetyn tarjonnan. Direktiivin 2002/19/EY liitteessä II on vähimmäisluettelo tilaajayhteyksien eriytettyä tarjoamista koskevan viitetarjouksen sisältämistä tiedoista, jotka olisi annettava soveltuvin osin myös kuitutilaajayhteyksien eriytetystä tarjoamisesta. Viitetarjous olisi julkaistava mahdollisimman pian ja joka tapauksessa enintään kuusi kuukautta sen jälkeen, kun kansallinen sääntelyviranomainen on määrännyt käyttöoikeuden myöntämistä koskevan velvoitteen.

25. Eriytetyistä kuitutilaajayhteyksistä perittävän hinnan olisi oltava kustannuslähtöinen. Eriytetyistä kuitutilaajayhteyksistä perittävää hintaa määrittäessään kansallisten sääntelyviranomaisten olisi otettava huomioon HMV-operaattorille aiheutuva kvantifioitavissa oleva lisäriski. Tämä riski olisi periaatteessa otettava huomioon kyseisen investoinnin pääomakustannukseen sisällytettävällä preemiolla siten kuin liitteessä I esitetään.

26. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi myös arvioitava hinnoittelujärjestelmät, joita HMV-operaattori ehdottaa investointiriskin hajauttamiseksi. Sääntelyviranomaisten olisi hyväksyttävä nämä järjestelmät vasta varmistuttuaan siitä, että HMV-operaattori on antanut kaikki tarvittavat investointiin liittyvät tiedot ja että järjestelmät eivät johda syrjintään eivätkä estä kilpailijoita toimimasta markkinoilla. Hinnoittelujärjestelmien arviointiperusteet esitetään liitteessä I.

27. Kyseisissä tapauksissa kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että tukku- ja vähittäishintojen välillä on riittävä marginaali, jotta tehokkaasti toimiva kilpailija voi tulla markkinoille. Sääntelyviranomaisten olisi siksi tarkistettava HMV-operaattorin hintakäyttäytyminen soveltamalla asianmukaisesti valittua hintaruuvitestiä tarkoituksenmukaisella aikavälillä. Niiden olisi määritettävä etukäteen testin valintaan käytettävä menetelmä, hintaruuvitestin parametrit sekä korjaavat toimenpiteet siltä varalta, että hintaruuvi todetaan.

28. Jos kilpailuolosuhteet alueella, jolla useat osasijoittajat ovat ottaneet yhdessä käyttöön useisiin kuituyhteyksiin perustuvia FTTH-verkkoja, ovat siinä määrin erilaiset, että erillisen maantieteellisen markkinan määrittely on perusteltua, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarkasteltava markkina-analyysiensa yhteydessä, onko tällä markkinalla perusteltua todeta HMV:tä, kun otetaan huomioon yhteisinvestoinneista johtuvan infrastruktuurikilpailun taso. Tässä yhteydessä sääntelyviranomaisten olisi erityisesti tarkasteltava, onko kullakin osasijoittajalla täysin vastaavat ja kustannuslähtöisesti hinnoitellut käyttöoikeudet infrastruktuuriin ja vallitseeko niiden välillä toimiva kilpailu alempana tarjontaketjussa. Sääntelyviranomaisten olisi myös tarkasteltava, onko osasijoittajien käyttöönottama kaapelikanavien kapasiteetti riittävä, jotta kolmannet osapuolet voivat käyttää sitä, ja antavatko ne sen käyttöoikeuden kustannuslähtöisin hinnoin.

Käyttöoikeusvelvoitteet FTTN-verkkojen (Fibre to the Node) tapauksessa

29. Kansallisten sääntelyviranomaisten tulisi asettaa velvollisuus tilaajayhteyksien kuparipohjaisten osien eriytettyyn tarjontaan. Velvoitetta olisi täydennettävä (tapauksen mukaan valokuitu- ja Ethernet-pohjaisiin) runkoliityntäyhteyksiin liittyvillä toimenpiteillä sekä tuloksekkuuden ja toimivuuden varmistavilla lisävelvoitteilla (esim. syrjimätön rinnakkainsijoittamistilojen käyttöoikeus tai niiden puuttuessa vastaava rinnakkain sijoittaminen). Viitetarjous olisi julkaistava mahdollisimman pian ja joka tapauksessa enintään kuusi kuukautta sen jälkeen, kun kansallinen sääntelyviranomainen on määrännyt käyttöoikeutta koskevan velvoitteen.

30. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset velvoittavat HMV-operaattorin tilaajayhteyksien kuparipohjaisten osien eriytettyyn tarjontaan, HMV-operaattoria olisi vaadittava lisäämään kaikki tarvittavat tiedot tilaajayhteyksien eriytettyä tarjontaa koskevaan viitetarjoukseensa. Kaikkien käyttöoikeuksista perittävien hintojen olisi oltava kustannuslähtöisiä liitteen I mukaisesti.

Tukkutason laajakaistayhteydet (markkina 5)

31. Jos markkinalla 5 todetaan HMV:tä, tukkutason laajakaistayhteyksiin liittyviä korjaavia toimenpiteitä olisi pidettävä yllä tai muutettava nykyisiä palveluja varten sekä sellaisia palveluja varten, jotka voivat korvata nykyiset palvelut. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi katsottava VDSL-teknologiaan perustuvat tukkutason laajakaistayhteydet nykyisiä puhtaasti kuparikaapeliliittymiin pohjautuvia tukkutason laajakaistayhteyksiä korvaaviksi.

32. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi velvoitettava HMV-operaattori asettamaan uudet tukkutason laajakaistatuotteet saataville periaatteessa vähintään kuusi kuukautta ennen kuin HMV-operaattori tai sen vähittäiskauppayksikkö alkaa markkinoida omia vastaavia NGA-vähittäispalvelujaan, jollei käytössä ole muita tehokkaita suojatoimia syrjinnän välttämiseksi.

([1]) Ks. erityisesti johdanto-osan 19 kappale.

33. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määrättävä velvoite tarjota muunlaisia tukkutason tuotteita, jotka kaistanleveytensä ja laatunsa puolesta vastaavat parhaiten NGA-verkkoihin luontaisesti liittyviä teknologisia ominaisuuksia, jotta vaihtoehtoiset operaattorit voisivat kilpailla tehokkaasti, myös yritysasiakkaille tarjottavissa palveluissa.

34. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tehtävä keskenään yhteistyötä sopivien teknisten eritelmien määrittelemiseksi NGA-verkoissa tarjottaville tukkutason laajakaistatuotteille ja annettava tietoa kansainvälisille standardointielimille tähän liittyvien standardien kehittämisen edistämiseksi.

35. Sääntelyviranomaisten olisi periaatteessa asetettava kustannuslähtöisyysvelvoite tukkutasolla pakolliseksi määräämänsä laajakaistatarjonnan hinnoittelulle liitteen I mukaisesti ottaen huomioon kaistanleveyteen ja laatuun liittyvät erot tukkutason tuotteissa.

36. Sääntelyviranomaisten olisi analysoitava, onko tukkutasolla pakolliseksi määrätyn laajakaistatarjonnan hinnoittelulle tarpeen asettaa kustannuslähtöisyysvelvoite toimivan kilpailun aikaansaamiseksi, jos toimintojen eriyttäminen tai muut eriyttämistavat ovat todistetusti käytännössä taanneet tasapuoliset käyttöoikeudet. Kustannuslähtöisyysvelvoitteen puuttuessa kansallisten sääntelyviranomaisten olisi seurattava HMV-operaattorin hintakäyttäytymistä soveltamalla asianmukaisesti valittua hintaruuvitestiä.

37. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että tietyllä maantieteellisellä alueella tarjotaan tosiasiallisesti HMV-operaattorin kuitupohjaisten tilaajayhteyksien eriytettyä käyttöoikeutta ja tällainen käyttöoikeus johtaa todennäköisesti toimivaan kilpailuun alempana tarjontaketjussa, niiden olisi harkittava tukkutason bittivirtavelvoitteen poistamista kyseiseltä alueelta.

38. Tarkastellessaan, esiintyykö HMV:tä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi yhteisinvestointien tapauksessa noudatettava johdanto-osan 28 kappaleessa esitettyjä periaatteita.

Siirtymävaihe

39. Voimassa olevia markkinoiden 4 ja 5 HMV-velvoitteita olisi ylläpidettävä eikä niitä pitäisi poistaa nykyiseen verkkoarkkitehtuuriin ja -teknologiaan tehtävien muutosten vuoksi, jolleivät HMV-operaattori ja HMV-operaattorin verkon käyttöoikeuden jo saaneet operaattorit sovi tarkoituksenmukaisesta siirtymäjärjestelystä. Jos tällaista sopimusta ei tehdä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että vaihtoehtoisille operaattoreille ilmoitetaan – kansalliset olosuhteet tarvittaessa huomioon ottaen – vähintään viisi vuotta etukäteen mahdollisesta yhteenliittämispisteiden (kuten paikalliskeskusten) käytöstäpoistosta. Määräaika voi olla alle viisi vuotta, jos yhteenliittämispisteessä tarjotaan muuntyyppistä, mutta ominaisuuksiltaan täysin vastaavaa käyttöoikeutta.

40. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi luotava läpinäkyvät puitteet siirtymiselle kupariverkoista kuitupohjaisiin verkkoihin. Niiden olisi varmistettava, että HMV-operaattorin käyttöönottamat järjestelmät ja menettelyt, tukijärjestelmät mukaan lukien, ovat siten suunniteltuja, että ne helpottavat vaihtoehtoisten operaattoreiden siirtymistä NGA-pohjaisiin liityntätuotteisiin.

41. Kansallisten viranomaisten olisi käytettävä direktiivin 2002/21/EY 5 artiklan mukaisia valtuuksia hankkiakseen HMV-operaattorilta tiedot verkonmuuttamissuunnitelmista, jotka voivat vaikuttaa kilpailuolosuhteisiin tietyllä markkinalla tai osamarkkinalla. Jos HMV-operaattori aikoo korvata osan nykyisestä kupariverkostaan valokuidulla ja poistaa käytöstä yhteenliittämispisteitä, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi direktiivin 2002/19/EY 9 artiklan 1 kohdan nojalla varmistettava, että HMV-operaattorin verkon käyttöoikeuden saaneet yritykset saavat kaikki tarvittavat tiedot riittävän ajoissa voidakseen mukauttaa omia verkkojaan ja verkonlaajentamissuunnitelmiaan vastaavasti. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi määriteltävä, missä muodossa ja miten yksityiskohtaisesti kyseiset tiedot on annettava, ja varmistettava luovutettujen tietojen ehdoton luottamuksellisuus.

42. Tämä suositus on osoitettu kaikille jäsenvaltioille,

Tehty Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2010.

Komission puolesta

Neelie KROES

Varapuheenjohtaja

LIITE I

Hinnoitteluperiaatteet ja riski

1. NGA-VERKKOJEN KÄYTTÖOIKEUKSIEN YHTEISET HINNOITTELUPERIAATTEET

Direktiivin 2002/21/EY 8 artiklan 2 kohdan mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä kilpailua sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen tarjoamisessa muun muassa edistämällä tehokkaita investointeja perusrakenteisiin. Määrittäessään kustannuslähtöisyysvelvoitteissa käytettävää kustannusperustaa direktiivin 2002/19/EY 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisten sääntelyviranomaisten olisi tarkasteltava, onko NGA-liityntäinfrastruktuurin rinnakkainen rakentaminen taloudellisesti toteuttamiskelpoista ja tehokasta. Jos näin ei ole, päätavoitteena on luoda aidosti tasapuoliset toimintaedellytykset HMV-operaattorin vähittäiskauppayksiköille ja vaihtoehtoisille verkko-operaattoreille. Johdonmukainen sääntely voi siksi merkitä sitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät kustannuslähtöisten hintojen laskemiseen erilaisia kustannusperustoja sen mukaan, onko kyse toisinnettavasta vai ei-toisinnettavasta omaisuudesta, tai ainakin mukauttavat kustannuslaskennan parametreja viimeksi mainitussa tapauksessa.

Tapauksissa, joissa NGA-verkkoinvestoinnin kannattavuus riippuu epävarmoista tekijöistä, kuten liittymien keskimääräisten kuukausituottojen (ARPU-lukujen) merkittävästä kasvuoletuksesta tai markkinaosuuksien kasvamisesta, sääntelyviranomaisten olisi arvioitava, heijastaako pääomakustannnus investointeihin liittyvää suurempaa riskiä verrattuna nykyisten kupariverkkojen investointeihin. Investointiriskin hajauttamiseksi investoijien ja käyttöoikeuksia hakevien välillä ja markkinapenetraation edistämiseksi voidaan käyttää lisäksi myös muita mekanismeja, kuten käyttöoikeuksien pitkäaikaissopimushinnoittelua tai volyymialennuksia. Sääntelyviranomaisten olisi arvioitava nämä hinnoittelumekanismit jäljempänä 7 ja 8 kohdassa esitetyin perustein.

Kustannuslähtöisyysvelvoitteiden täytäntöönpanoa varten kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määrättävä kirjanpidon eriyttämisestä direktiivin 2002/19/EY 11 artiklan mukaisesti. Käyttöoikeusvelvoitteen kohteena olevien NGA-infrastruktuuri- ja/tai palveluelementtien kirjanpito olisi eriytettävä siten, että kansallinen sääntelyviranomainen voi i) yksilöidä kaikkien relevanttien omaisuuserien kustannukset käyttöoikeushintojen määrittämistä varten (ml. arvonalennus ja arvonmuutokset) ja ii) seurata käytännössä, antaako HMV-operaattori käyttöoikeudet muille markkinatoimijoille samoin ehdoin ja samoin hinnoin kuin omille vähittäiskauppayksiköilleen. Kyseisessä seurannassa olisi sovellettava hintaruuvitestiä. Kustannusten kaksinkertaisen kohdentumisen välttämiseksi ne olisi kohdennettava objektiivisin perustein niille eri tukkuja vähittäistuotteille, jotka pohjautuvat kyseisiin hyödykkeisiin.

Sääntelyviranomaisten olisi arvioitava lisäkustannukset, joita asianomaisten hyödykkeiden käyttöoikeuksien antamisesta aiheutuu. Lisäkustannukset liittyvät kaapeli-infrastruktuurin tai valokuidun käyttöoikeuden tilaus- ja toimitusmenettelyihin, tietotekniikkajärjestelmien käyttöön ja ylläpitoon sekä tukkutason tuotehallinnan toimintakustannuksiin. Nämä kustannukset olisi jaettava oikeassa suhteessa käyttöoikeuden saaneiden yritysten kesken, mukaan lukien HMV-operaattorin vähittäiskauppayksikkö.

2. KAAPELI-INFRASTRUKTUURIN KÄYTTÖOIKEUSHINNOITTELU

HMV-operaattori olisi velvoitettava antamaan olemassa olevan kaapeli-infrastruktuurinsa käyttöoikeudet markkinalla 4 kustannuslähtöisin hinnoin. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi säänneltävä kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeushintoja johdonmukaisesti siihen nähden, miten käyttöoikeuksia hinnoitellaan eriytettyjen tilaajayhteyksien tarjoamiseksi kupariverkossa. Sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että käyttöoikeuksien hinnat vastaavat HMV-operaattorille tosiasiallisesti aiheutuvia kustannuksia. Sääntelyviranomaisten olisi erityisesti otettava huomioon infrastruktuurin tosiasiallinen käyttöikä ja mahdolliset HMV-operaattorille aiheutuvat käyttösäästöt. Käyttöoikeuksien hinnoittelun olisi heijastettava infrastruktuurin tosiasiallista arvoa, arvonalennus mukaan lukien.

Kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksista perittävää hintaa määrittäessään kansallisten sääntelyviranomaisten ei pitäisi katsoa riskiprofiilin poikkeavan kupariverkkoinfrastruktuuriin liittyvästä riskiprofiilista, paitsi jos NGA-verkon käyttöönotto on aiheuttanut HMV-operaattorille erityisiä rakennuskustannuksia tavanomaisten ylläpitokustannusten lisäksi.

3. PAIKALLISOSIEN KÄYTTÖOIKEUSHINNOITTELU FTTH-VERKKOJEN TAPAUKSESSA

Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määritettävä jakopisteen käyttöoikeuksien hinnat johdonmukaisesti siihen nähden, miten käyttöoikeuksia hinnoitellaan eriytettyjen tilaajayhteyksien tarjoamiseksi kupariverkossa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että käyttöoikeuksien hinnat vastaavat HMV-operaattorille tosiasiallisesti aiheutuvia kustannuksia, ja niihin olisi tarvittaessa laskettava mukaan korkeampi riskipreemio mahdollisen HMV-operaattorille aiheutuvan kvantifioitavissa olevan lisäriskin huomioon ottamiseksi.

4. KUITUYHTEYKSIEN KÄYTTÖOIKEUSHINNOITTELU RUNKOLIITYNTÄKESKUKSESSA (MPOP) FTTH-VERKKOJEN TAPAUKSESSA (KUITUTILAAJAYHTEYKSIEN ERIYTETTY TARJONTA)

Määrittäessään käyttöoikeushintoja kuitutilaajayhteyksien eriytettyä tarjontaa varten kansallisten sääntelyviranomaisten olisi laskettava mukaan korkeampi riskipreemio mahdollisen HMV-operaattorille aiheutuvan kvantifioitavissa oleva lisäriskin huomioon ottamiseksi. Riskipreemion estimoinnissa olisi käytettävä jäljempänä 6 kohdassa esitettyä menetelmää. Lisää hintajoustoa voidaan sallia jäljempänä olevien 7 ja 8 kohdan mukaisesti.

Syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti HMV-operaattorin vähittäiskauppayksiköiltä perittävän hinnan olisi oltava sama kuin kolmansilta osapuolilta perittävä hinta.

5. TILAAJAYHTEYKSIEN KUPARIPOHJAISTEN OSIEN KÄYTTÖOIKEUSHINNOITTELU FTTN-VERKKOJEN TAPAUKSESSA

Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi asetettava velvoite antaa kustannuslähtöisin hinnoin käyttöoikeudet kaikkiin tilaajayhteyksien osien eriytetyn käytön edellyttämiin kohteisiin. Tähän sisältyvät runkoliityntäyhteyksiin liittyvät toimenpiteet sekä lisävelvoitteet, joilla taataan syrjimätön rinnakkainsijoittamistilojen käyttöoikeus tai niiden puuttuessa vastaava rinnakkain sijoittaminen.

Säännellyt käyttöoikeushinnat eivät saisi ylittää tehokkaalle operaattorille aiheutuvaa kustannusta. Tätä varten kansalliset sääntelyviranomaiset voivat harkita kyseisten kustannusten arvioimista soveltamalla bottom up -kustannusmallia tai vertailukelpoisia tunnuslukuja, mikäli niitä on käytettävissä.

Tilaajayhteyksien kuparipohjaisten osien käyttöoikeuksista perittävää hintaa määrittäessään kansallisten sääntelyviranomaisten ei tulisi katsoa riskiprofiilin poikkeavan olemassa olevaan kupariverkkoinfrastruktuuriin liittyvästä riskiprofiilista

6. RISKIPREEMION MÄÄRITTÄMISPERUSTEET

Investointiriski olisi otettava huomioon pääomakustannukseen sisällytettävällä riskipreemiolla. NGA-verkkoihin investoitavan pääoman etukäteen sallittavassa tuotossa olisi otettava tasapainoisesti huomioon yhtäältä riittävien investointikannusteiden tarjoaminen yrityksille (mikä merkitsee sitä, että tuoton on oltava riittävän suuri) sekä toisaalta allokatiivisen tehokkuuden, kestävän kilpailun ja mahdollisimman suurten kuluttajahyötyjen edistäminen (mikä merkitsee sitä, ettei tuotto saa olla kohtuuttoman suuri). Tämän toteuttamiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi perustelluissa tapauksissa sisällytettävä investoinnin takaisinmaksuajalle ulottuva investointiriskiä vastaava korotus WACC-laskelmaan (Weighted Average Cost of Capital), jota tällä hetkellä käytetään tilaajayhteyksien eriytettyjen käyttöoikeuksien hinnoitteluun kupariverkoissa. WACC:n laskemiseen käytettävien tulovirtojen tarkistuksissa olisi direktiivin 2002/19/EY johdanto-osan 20 kappaleen mukaisesti otettava huomioon kaikki käytetyn pääoman osatekijät, kuten asianmukaiset työvoima- ja rakennuskustannukset, ennakoitu tehokkuuden parantuminen ja päätearvo.

Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava riski muun muassa seuraavat epävarmuustekijät huomioon ottaen: i) vähittäis- ja tukkukysyntään liittyvä epävarmuus; ii) käyttöönoton, kaapeli-infrastruktuurin ja hallinnollisen toteutuksen kustannuksiin liittyvä epävarmuus; iii) teknologian kehitykseen liittyvä epävarmuus; iv) markkinadynamiikkaan ja kehittyvään kilpailutilanteeseen, kuten infrastruktuuripohjaisen ja/tai kaapelitelevisioverkkokilpailun esiintymisasteeseen, liittyvä epävarmuus; ja v) makroekonominen epävarmuus. Nämä tekijät voivat muuttua ajan myötä erityisesti sitä mukaa kuin vähittäis- ja tukkukysyntää tyydytetään. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi siksi tarkasteltava tilannetta uudelleen määrävälein ja mukautettava riskipreemiota ajan mittaan edellä mainittujen tekijöiden vaihtelun mukaan.

HMV-operaattorille NGA-verkkoihin investoinnista aiheutuvaa riskiä todennäköisesti vähentävät sellaiset tekijät kuin mittakaavaedut (varsinkin jos investointi tehdään pelkästään kaupunkialueilla), suuret vähittäismarkkinaosuudet, olennaisten infrastruktuurien hallussapito, OPEX-säästöt, kiinteän omaisuuden myyntitulot sekä etuoikeutettu pääsy osake- ja velkamarkkinoille. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava määrävälein uudelleen myös näitä tekijöitä riskipreemion uudelleentarkastelun yhteydessä.

Edellä esitetyt näkökohdat pätevät erityisesti investoitaessa FTTH-verkkoihin. Sen sijaan investoitaessa FTTN-verkkoihin, joissa on kyse jo käytössä olevan liityntäverkon (esim. VDSL-verkon) osittaisesta uudistamisesta, riskiprofiili on ainakin harvemmin asutuilla alueilla tavallisesti huomattavasti matalampi kuin FTTH-verkkoihin investoitaessa. Erityisesti on huomattava, että FTTN/VDSL-verkon välityksellä tarjottavien laajakaistapalvelujen kysyntään liittyy vähemmän epävarmuutta ja pääomavaatimukset ovat yleisesti ottaen vähäisemmät. FTTN/VDSL-pohjaisten laajakaistaliittymien tukkuhintojen sääntelyssä olisi otettava huomioon mahdolliset investointiriskit, mutta tämän riskin ei tulisi katsoa merkitykseltään vastaavan FTTH-pohjaisiin tukkutason liityntätuotteisiin liittyvää riskiä. Määrittäessään riskipreemioita FTTN/VDSL-pohjaisten laajakaistaliittymien tukkutarjontaa varten kansallisten sääntelyviranomaisten olisi otettava asianmukaisesti huomioon nämä tekijät eikä niiden pitäisi periaatteessa hyväksyä jäljempänä 7 ja 8 kohdassa esitettyjä hinnoittelujärjestelmiä. Sääntelyviranomaisten olisi julkisesti kuultava intressitahoja riskipreemion määrittämiseen käytettävistä menetelmistä.

7. PITKÄN AIKAVÄLIN KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUSTEN HINNOITTELUN ARVIOINTIPERUSTEET FTTH-VERKKOJEN TAPAUKSESSA

Pitkän aikavälin käyttöoikeuksiin perustuvat riskikorjatut hinnat voivat vaihdella käyttöoikeussitoumusten keston mukaan. Pitkän aikavälin käyttöoikeussopimukset hinnoiteltaisiin liittymäkohtaisesti alemmaksi kuin lyhyen aikavälin käyttöoikeussopimukset. Pitkän aikavälin käyttöoikeushintojen olisi heijastettava pelkästään investoijalle aiheutuvan riskin vähenemistä, minkä vuoksi ne eivät voi alittaa sellaista kustannuslähtöistä hintaa, johon ei ole lisätty korkeampaa riskipreemiota investoijalle aiheutuvan systemaattisen riskin huomioimiseksi. Pitkän aikavälin sopimuksissa tulokkaat saisivat fyysisen omaisuuden täyden hallintaoikeuden ja myös mahdollisuuden jälleenmyyntiin. Lyhyen aikavälin sopimuksia voitaisiin tehdä ilman pitkäaikaisia sitoumuksia, minkä vuoksi ne yleensä hinnoiteltaisiin liittymää kohti korkeammalle. Hinnoissa otettaisiin näin huomioon lyhytaikaiseen käyttöön liittyvän joustavuuden potentiaalinen arvo, joka hyödyttää käyttöoikeuksia hakevaa.

HMV-operaattori voi kuitenkin ajan myötä väärinkäyttää pitkän aikavälin hinnoittelua myymällä vähittäispalvelujaan alempiin hintoihin kuin säänneltyjä tukkupalvelujaan (perimällä omilta vähittäiskauppayksiköiltään matalia pitkän aikavälin käyttöoikeushintoja), mikä käytännössä sulkisi markkinat. Lisäksi sellaisiin vaihtoehtoisiin palveluntarjoajiin, joilla on suppea asiakaspohja ja epävarmat liiketoimintanäkymät, kohdistuisi suurempi riski. Ne eivät ehkä voisi sitoutua ostamaan pitkän aikavälin käyttöoikeuksia. Ne voisivat näin ollen joutua jakamaan investointinsa pidemmälle ajalle ja ostamaan säännellyt käyttöoikeudet vasta myöhemmässä vaiheessa.

Näistä syistä pitkän aikavälin käyttöoikeushinnoittelu voitaisiin hyväksyä ainoastaan sillä ehdolla, että kansalliset sääntelyviranomaiset varmistavat seuraavien edellytysten täyttymisen:

a) pitkän aikavälin sitoumusten hinnat heijastavat ainoastaan investoijalle aiheutuvan riskin vähenemistä; ja

b) tukku- ja vähittäishintojen välillä on riittävä marginaali tarkoituksenmukaisella ajanjaksolla, jotta tehokkaasti toimiva kilpailija voi tulla lopputuotemarkkinoille.

8. VOLYYMIALENNUSTEN ARVIOINTIPERUSTEET FTTH-VERKKOJEN TAPAUKSESSA

Volyymialennuksiin perustuvissa riskikorjatuissa hinnoissa otetaan huomioon se, että investointiriski pienenee sitä mukaa kuin jo myytyjen kuitutilaajayhteyksien kokonaismäärä kasvaa tietyllä alueella. Investointiriski riippuu läheisesti edelleen käyttämättä olevien kuitutilaajayhteyksien määrästä. Mitä suurempi käytössä olevien kuitutilaajayhteyksien osuus, sen pienempi riski. Käyttöoikeuksista perittävät hinnat voisivat sen vuoksi vaihdella myydyn volyymin mukaan. Käyttöön olisi hyväksyttävä yksi ainoa alennus, joka on tarjolla kaikille ehdot täyttäville operaattoreille samalla liittymäkohtaisella hinnalla. Sääntelyviranomaisten olisi arvioitava, mikä myytyjen liittymien määrän olisi oltava volyymialennuksen saamiseksi. Tässä arvioinnissa olisi otettava huomioon arvioitu toiminnan vähimmäismittakaava, jonka käyttöoikeuksia hakeva tarvitsee voidakseen kilpailla tehokkaasti markkinoilla, sekä tarve ylläpitää markkinarakennetta, joka käsittää riittävän määrän ehdot täyttäviä operaattoreita toimivan kilpailun takaamiseksi. Volyymialennuksen olisi heijastettava ainoastaan sijoittajalle aiheutuvan riskin vähenemistä, minkä vuoksi sen johdosta alennetut käyttöoikeushinnat eivät voi alittaa sellaista kustannuslähtöistä hintaa, johon ei ole lisätty korkeampaa riskipreemiota investoijalle aiheutuvan systemaattisen riskin huomioimiseksi. Koska riskipreemion tulisi normaalisti pienetä sitä mukaan kuin vähittäis- ja tukkukysyntää tyydytetään, myös volyymialennuksen tulisi pienetä vastaavasti eikä se ehkä enää ole perusteltu sen jälkeen, kun vähittäis- ja tukkukysyntä on tyydytetty laajalti.

Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hyväksyttävä volyymialennus ainoastaan sillä ehdolla, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) kansallisen sääntelyviranomaisen kansalliset olosuhteet ja verkkoarkkitehtuuri huomioon ottaen määrittämää kutakin aluetta kohti lasketaan yksi ainoa volyymialennus, jota sovelletaan tasapuolisesti kaikkiin käyttöoikeuksia hakeviin, jotka ovat kyseisellä alueella halukkaita ostamaan vähintään alennukseen oikeuttavan määrän liittymiä; ja

b) volyymialennus heijastaa ainoastaan investoijalle aiheutuvan riskin vähenemistä; ja

c) tukku- ja vähittäishintojen välillä on riittävä marginaali tarkoituksenmukaisella ajanjaksolla, jotta tehokkaasti toimiva kilpailija voi tulla markkinoille.

LIITE II

Tasapuolisuusperiaatteen soveltaminen HMV-operaattorin kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksien antamiseen NGA-verkkojen käyttöönottamiseksi

1. TASAPUOLISUUSPERIAATE

HMV-operaattorin kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksien saanti voi olla tärkeä osa NGA-verkkojen käyttöönottoa. On tärkeää huolehtia tarkasti näiden käyttöoikeuksien tarjonnan tasapuolisuudesta, jotta tulokkaiden ja HMV-operaattorin välille voidaan luoda tasavertaiset toimintaedellytykset. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi määrättävä HMV-operaattorille velvoite tarjota kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeudet samoin ehdoin kaikille niitä hakeville, niin sisäisille yksiköille kuin kolmansille osapuolille. HMV-operaattorin olisi erityisesti annettava käyttöön kaikki tarvittavat tiedot infrastruktuurin ominaisuuksista ja sovellettava samoja käyttöoikeuksien tilaus- ja toimitusmenettelyjä. Viitetarjous ja palvelutasosopimukset ovat keskeinen edellytys tasapuolisuusperiaatteen asianmukaiselle soveltamiselle. Samoin on tärkeää, ettei HMV-operaattori hanki epäoikeudenmukaista taloudellista etua käyttämällä epäsymmetristä tietoa, jota sillä voi olla käyttöoikeuksia hakevien kolmansien osapuolien käyttöönottosuunnitelmista.

2. KAAPELI-INFRASTRUKTUURIA JA JAKOPISTEITÄ KOSKEVA TIETO

HMV-operaattorin olisi annettava käyttöoikeuksia hakeville kolmansille osapuolille kaapeli-infrastruktuuristaan ja jakopisteistään samat tiedot, jotka ovat sen omien sisäisten yksiköiden käytössä. Tiedot olisi annettava kaapeli-infrastruktuurin organisoinnista ja infrastruktuurin muodostavien eri elementtien teknisistä ominaisuuksista sekä saatavilta osin kyseisten elementtien, kuten kaapelikanavien, pylväiden ja muun fyysisen omaisuuden (esim. huoltotilojen) sijainnista ja kaapelikanavissa käytettävissä olevasta tilasta. Niin ikään olisi annettava tiedot jakopisteiden sijainnista ja luettelo niihin liitetyistä rakennuksista.

HMV-operaattorin olisi täsmennettävä kaikki kaapeli-infrastruktuurinsa ja jakopisteidensä sekä infrastruktuurin muodostavien eri elementtien käyttöoikeuksiin ja käyttöön liittyvät väliintulosäännöt ja tekniset ehdot. Käyttöoikeuksia hakeviin kolmansiin osapuoliin olisi sovellettava samoja sääntöjä ja ehtoja kuin HMV-operaattorin sisäisiin yksiköihin.

HMV-operaattorin olisi huolehdittava asianmukaisesta tiedonsaannista muun muassa helppokäyttöisten luetteloiden, tietokantojen ja verkkoportaalien avulla. Tietoja olisi päivitettävä säännöllisesti, jotta voidaan ottaa huomioon infrastruktuurin kehitys sekä uudet tiedot erityisesti liittyen HMV-operaattorin tai muiden käyttöoikeuksia hakevien operaattorien kuituverkkohankkeisiin.

3. KÄYTTÖOIKEUKSIEN TILAUS- JA TOIMITUSMENETTELYT

HMV-operaattorin olisi otettava käyttöön tarvittavat menettelyt ja välineet, joiden avulla voidaan varmistaa sen kaapeli-infrastruktuurin ja jakopisteiden sekä infrastruktuurin muodostavien eri elementtien tehokas käyttöoikeuksien antaminen ja käyttö. HMV-operaattorin olisi erityisesti huolehdittava siitä, että käyttöoikeuksia hakevilla kolmansilla osapuolilla on käytössään vastaavat kattavat menettelyt käyttöoikeuksien tilaamista ja toimitusta varten ja vastaava vianhallintajärjestelmä kuin HMV-operaattorin sisäisillä yksiköillä. Tähän olisi sisällytettävä toimenpiteitä käytössä olevien kaapelikanavien ylikuormituksen välttämiseksi.

Kolmansien osapuolien pyynnöt, jotka koskevat kaapeli-infrastruktuurin, jakopisteiden ja infrastruktuurin muodostavien eri elementtien käyttöoikeuksia, käyttöä tai tähän liittyvää tietoa, olisi käsiteltävä yhtä nopeasti kuin vastaavat sisäisiltä yksiköiltä tulevat pyynnöt. Pyyntöjen käsittelyssä olisi huolehdittava vastaavasta seurattavuudesta, ja kielteiset vastaukset olisi perusteltava objektiivisesti.

Pyyntöjen käsittely olisi kirjattava HMV-operaattorin tietojärjestelmiin, ja kyseisten tietojen tulisi olla kansallisen sääntelyviranomaisen käytettävissä.

4. PALVELUTASOINDIKAATTORIT

Sen varmistamiseksi, että HMV-operaattorin kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksien saanti ja käyttö tapahtuvat tasapuolisin ehdoin, sekä sisäisille että kolmansille käyttöoikeuksia hakeville olisi määriteltävä ja laskettava palvelutasoindikaattorit. Palvelutasoindikaattoreiden olisi mitattava HMV-operaattorin suoriutumista toimissa, joita tarvitaan käyttöoikeuksien antamiseksi sen kaapeli-infrastruktuuriin. Palvelutasosta olisi sovittava käyttöoikeuksia hakevien kanssa.

Palvelutasoindikaattoreiden olisi sisällyttävä määräajat, joihin mennessä vastataan infrastruktuurielementtien, kuten kaapelikanavien, pylväiden ja muun fyysisen omaisuuden (esim. kaapelikaivojen) tai jakopisteiden saatavuutta koskeviin tietopyyntöihin; määräajat, joihin mennessä vastataan infrastruktuurielementtien hyödyntämismahdollisuutta koskeviin pyyntöihin; tavoitearvo sille, mikä on vasteaika infrastruktuurielementtien käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevat pyyntöjen käsittelyssä; ja tavoitearvo sille, mikä on vasteaika vianhallintaprosesseissa.

Palvelutasoindikaattorit olisi laskettava säännöllisin väliajoin ja ilmoitettava käyttöoikeuksia hakeville kolmansille osapuolille. Kansallisen sääntelyviranomaisen olisi valvottava, että kolmansille osapuolille tarjottavien palvelujen taso vastaa HMV-operaattorin sisäisille yksiköille tarjottavien palvelujen tasoa. HMV-operaattorin olisi sitouduttava riittäviin korvauksiin siinä tapauksessa, että käyttöoikeuksia hakevien kolmansien osapuolten kanssa sovittua palvelutasoa ei noudateta.

5. VIITETARJOUS

Tiedot, joita HMV-operaattorin kaapeli-infrastruktuurin tasapuolisten käyttöoikeuksien hyödyntäminen edellyttää, olisi julkaistava viitetarjouksessa, mikäli jokin käyttöoikeuksia hakeva pyytää tällaista tarjousta. Viitetarjouksessa olisi ainakin annettava tiedot kaapeli-infrastruktuuria koskevan tiedon hankkimiseen tarvittavista menettelyistä ja välineistä; selostettava kaapeli-infrastruktuurin muodostavien eri elementtien käyttöoikeuksien ja käytön edellytykset; kuvattava menettelyt ja välineet käyttöoikeuksien tilaamista ja toimitusta sekä vikojenhallintaa varten; ja määritettävä sovitut palvelutasot sekä seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä. Käyttöoikeudet olisi annettava HMV-operaattorin sisäisille yksiköille samoin ehdoin ja edellytyksin, jotka esitetään kolmansille osapuolille suunnatussa viitetarjouksessa.

6. KANSALLISTEN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN TOTEUTTAMA SEURANTA

Kansallisten viranomaisten olisi varmistettava, että tasapuolisuusperiaatetta sovelletaan. Tätä varten niiden tulisi varmistaa, että kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksia koskeva viitetarjous julkaistaan pyynnöstä ja tarpeeksi ajoissa käyttöoikeuksia hakeville kolmansille osapuolille. Lisäksi kansallisten viranomaisten tulisi palvelutasoraporttien ohella varmistaa, että HMV-operaattorit pitävät kirjaa kaikista tiedoista, joita tarvitaan käyttöoikeuksien tasapuolisuusvaatimuksen noudattamisen seuraamiseksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi näiden tietojen pohjalta voitava säännöllisesti tarkastaa, että HMV-operaattori antaa vaaditut tiedot käyttöoikeuksia hakeville kolmansille osapuolille ja että käyttöoikeuksien tilaus- ja toimitusmenettelyjä sovelletaan oikein.

Lisäksi kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että käytössä on nopea jälkikäteismenettely riitojen ratkaisemiseksi.

7. TIEDON EPÄSYMMETRIA

Vakiintuneella operaattorilla on etukäteen tiedossaan käyttöoikeuksia hakevien kolmansien osapuolten käyttöönottosuunnitelmat. Jotta näitä tietoja ei voitaisi käyttää epäoikeudenmukaisen kilpailuedun saamiseen, kaapeli-infrastruktuurin ylläpidosta vastaava HMV-operaattori ei saisi jakaa niitä vähittäiskauppayksiköidensä kanssa.

Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vähintäänkin varmistettava, että HMV-operaattorin vähittäiskauppatoimintoihin osallistuvat henkilöt eivät osallistu kaapeli-infrastruktuurin käyttöoikeuksien hallinnasta suoraan tai välillisesti vastaaviin HMV-operaattorin yhtiörakenteisiin.